

EHO

回
向

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME V.Z.W.
Zittaart 21 - 2419 Lille (België)

Nr 28

DECEMBER 1984

I K E N D E G E B O O R T E

Wie kennis maakt met de Reine-Landteksten , wordt spoedig getroffen door een term die steeds weer voorkomt en dus als een doorslaggevend element in de Leer ingebouwd is.

Leest men b.v. de "Grote Sūtra" , dan leest men in de formulering van de 18de Gelofte , dat er drie voorwaarden gesteld worden :

- *oprecht gemoed,*
- *vreugdig vertrouwen,*
- *verlangen (in het Reine Land) geboren te worden.*

(Dai Kyō, I,7)

In een ander hoofdstuk van diezelfde tekst worden de kenmerken van de "niet-terugvallers" opgesomd :

- *de Naam horen,*
- *een gemoed van vreugde en vertrouwen,*
- *het verlangen geboren te worden.*

(Dai Kyō, II,1)

Ook in de Meditatiesūtra wordt zo'n serie van drie opgesomd :

- *gemoed van oprechtheid,*
- *diep gemoed,*
- *gemoed strevend naar geboorte door verdienste-overdracht.*

Het staat dus wèl als een paal boven water dat, om de Verlichting (nirvāna) te realiseren, de wezens in hun gemoed het verlangen moeten kennen om "in het Reine Land geboren te worden".

Men beseffe hierbij dat het Reine Land, in de opvatting van Shinran Shōnin, hetzelfde is als het nirvāna; maar wanneer de meeste (niet alle!) Boeddhistische stromingen dit nirvāna benaderen via de ontkenning ("niet dit", "niet dat" : de *via negativa* van de Christelijke theologie), willen de Reine-Landscholen een positief beeld en concrete *ver-beelding* ervan geven.

Anderzijds kan men echter niet ontkomen aan de cruciale vraag: "Wie of wat bereikt dat nirvāna?". Men houdt immers vóór ogen dat aan de basis van de Leer van de Boedha begrippen liggen als "niet-zelf" (Pāli: *anattā*) of "leegheid" (Sk.: *śūnyatā*), concepten die men niet uit het Boeddhisme kan wegwerken want dan is dat afgeknotte Boeddhisme helemaal geen Boeddhisme meer. Maar deze begrippen, die als een overal aanwezige rode draad doorheen alle doctrines en praktijken van de Boeddhistische scholen loopt, sluiten inderdaad de mogelijkheid uit dat "iemand" onder de vorm van een permanente metafysische entiteit (als b.v. een "ziel" in de Christelijke zin, of een "ātman" in Brahmanistische opvatting) een eigen existentie zou kennen.

Er kan bijgevolg dan ook geen "iemand" zijn die het nirvāna realiseren kan. En dus ook geen "iemand" die in het Reine Land geboren wordt!

Bovendien waarschuwt Shākyamuni Buddha ons onophoudelijk tegen verlangens en gehechtheden, onder welke openlijke of verborgen vorm die ook kunnen optreden.

Zelfs het verlangen naar Verlichting is in feite een vorm van begeerte en gehechtheid. Daardoor treffen we in de sūtra's en de śāstra's zoveel passages aan die ons waarschuwen ook voor deze "verheven", "sublieme" vorm van dergelijk insidieus ik-verlangen.

Meester Dōgen hamert erop dat de beoefenaar van zazen in geen geval mag denken aan Verlichting (*satori*) of om het even welk ander "voordeel" dat de meditant uit de meditatie zou kunnen halen .

Ook in de Jōdo-Shinshū moet men met dergelijke "goede bedoelingen" rekening houden.

De nadruk gelegd op de werking van de Ander-Kracht (*tariki*) impliceert immers het basisprincipe van de zelfloosheid . *Tariki* is uiteindelijk de logische doorvoering en consequentie van de niet-ego-heid (zelfloosheid , *anattā*).

Rennyō Shōnin , 8ste Honganji-abt , zegt zonder de minste vaagheid : *"Het Boeddhisme leert ons dat er geen 'ego' bestaat...en vermits de Shōnin (Shinran) ons aanspoort enkel te vertrouwen op de Ander-Kracht , zou de idee van een 'ego' nooit in dit Ander-Kracht denken ook maar mogen opkomen."* (Goichidai-Kikigaki,80)

We dienen bijgevolg erg omzichtig te zijn met riskante uitdrukkingen als : 'ik' wil *satori* verwezenlijken , 'ik' verlang naar de Volkomen Verlichting , 'ik' wil in het Reine Land geboren worden...

In dergelijke uitdrukkingen is dat 'ik' het misplaatste moment : dat van de zelfbegoocheling . Min of meer bewust of onbewust zien we 'onzelf' reeds als een heilige, als een bodhisattva en waarom niet als een boeddha heerlijk gezeten op de gouden lotustroon...

Ik wil... wij willen... een dergelijke begeerte nestelt diep in onze persoonlijke berekeningen . "Als ik dit doe, dan krijg ik dat...". Dergelijke mercantilistische motiveringen voor het beoefenen van enige praktijk zijn allesbehalve Boeddhistisch . Dat heel wat "Boeddhisten" met hun "ik" overhoop zitten en/of ermee te koop lopen , mag ons noch verbazen noch verstoren . Ook Boeddhisten zijn gewone mensen en het is normaal dat ook zij in de klemmen van het ik-denken verstrikt zitten !

Maar wat bedoelen dan die Reine-Landteksten met dat "verlangen in het Reine Land geboren te worden" ?

Heel eenvoudig dat dit niet "ons" verlangen is, maar het "verlangen" van Amida Buddha . Het is de natuurlijke activiteit van het Boedddhaschap : de werking , de dynamiek van Wijsheid-en-Mededogen , welke in de Jōdo-Shinshū de Gelofte-Kracht genoemd wordt . Dit is niet het persoonlijke optreden van een of andere "Boeddha/God"-figuur , het is niet het effect van een relatie tussen twee 'personen', tussen twee 'zelve' of 'ikken' , maar de onvermijdelijke cosmische activiteit van de Verlichting .

Dit "verlangen in het Reine Land geboren te worden" is dus niet MIJN verlangen , maar de vervulling van de werking van de ANDER-Kracht .

En die werking reveleert zich aan de dwaze wezens die we zijn als de Naam : NAMU AMIDA BUTSU.

T A N N I S H Ō IX

Dit hoofdstuk is gewijd aan een paradox dat men vaak in het religieuze leven ontmoet : het niet-gewaarworden van een vreugdegevoel bij het vooruitzicht van de uiteindelijke verlossing.

TOEN IK HEM DE VRAAG STELDE : "HOEWEL IK DE NEMBUTSU RECITEER , TOCH SPRINGT EN DANST^a MIJN HART NIET VAN VREUGDE . BOVENDIEN DENK IK ER NIET AAN ZO VLUK MOGELIJK NAAR HET REINE LAND TE GAAN^b. WAAROM TOCH IS DIT ZO?" (antwoorde de Meester :)

- a - springen en dansen : zich verheugen in het vooruitzicht van de Geboorte . Toespeling op de "bodhisattva dansend in zijn tuin".
- b - naar het Reine Land gaan : de Geboorte in het Reine Land houdt natuurlijk de fysische dood in , met alle verscheuringen die eraan eigen zijn.

(Ook ik,) SHINRAN , HEB ME VAAK DIE VRAAG GESTELD . EN NU , YUIEN-BO, KOMT NET DIEZELFDE BEDENKING OOK IN JOU OP .^a

a - *Onverschillig of men "meester" of "discipel" is , de mense-
lijke natuur blijft aanwezig in al haar aspecten , dus ook
de doodsangst.*

WANNEER IK ME INSPAN OM HIER DIEP OVER NA TE DENKEN , OVER (dat feit dat)
IK MIJ NIET VERHEUG OVER IETS WAAROVER IK MIJ BESLIST ZOU MOETEN VERHEUGEN
OM IN DE LUCHT TE SPRINGEN EN OP DE AARDE TE DANSEN , DAN BESEF IK MAAR AL
TE GOED DAT MIJN GEBOORTE BEPAALD IS^a.

a - *Geboorte hangt immers niet af van de mentale ingesteldheid
van de persoon, maar is het resultaat van Amida's heils-
activiteit .*

WAT HET GEMOED BELET OP TE SPRINGEN VAN VREUGDE WAAR HET (inderdaad) ZOU
MOETEN OPSPRINGEN , WAT DE MENS BELET ZICH TE VERHEUGEN , DAT IS DE UIT-
WERKING VAN DE BLINDE DRIFTEN^a.

a - *blinde driften (bonnō): traditioneel gegroepeerd in begeren,
haat en onwetendheid . Deze laatste is wel het meest funda-
mentele bron van "blinde driften". Shinran interpreteert het
"niet-vertrouwen" als onwetendheid.*

DE BOEDDHA , DIE DIT VAN TEVOREN WIST , HEEFT GESPROKEN VAN HET "DWAZE
WEZEN^a VAN BLINDE DRIFTEN" DAT GERED MOET WORDEN ; VANDAAR DAT DEZE
(heilswerking) IS DE MEEDOGENDE GELOFTE VAN DE ANDER-KRACHT^b.

a - *dwaas wezen (bombu) : alle wezens zijn dwaas (= in onwe-
tendheid), zeker in vergelijking met de Wijsheid van de
Boeddha .*

b - *Meedogende Gelofte van de Ander-Kracht (tariki-no-higan) :
ook Gelofte-Kracht genoemd , is de heilsdynamiek van het
Boeddhachap .*

BESEFFEND DAT DEZE^a INDERDAAD VOOR ONS EIGEN HEIL BESTAAT^b, ZIEN WE STEEDS
BETER HOEZEER (de Gelofte) BETROUWBAAR IS .

a - *d.i. de Ander-Kracht (tariki).*

b - *De werking van de Ander-Kracht bestaat enkel omwille van de
wezens, net zoals de Boeddha, de Leer en de Gemeenschap uit-
sluitend in functie van de lijdende wezens bestaan .*

OVERIGENS , ER NIET AAN DENKEN VLUIG NAAR HET REINE LAND TE GAAN , EN ALS
WE LICHTJES ZIEK ZIJN AL HOPELOOS DENKEN DAT WE GAAN STERVEN , OOK DAT IS
EEN UITWERKING VAN ONZE BLINDE DRIFTEN .

DIT WAREN ZIJN WOORDEN .

Gyodo KONO
STEM VAN DE NATUUR

Wat een genoegen is het, zo zonder enig welbepaald doel, op de buiten te wandelen, ver van het lawaai en de walmen van de stad. Ik vind een diepe vreugde gewoon in het kijken naar zoveel schoonheid en in het luisteren naar de klanken van het heeal.

Het is vandaag een perfecte dag om zo'n tocht te maken. Ik rij noordwaarts, langs de oever van Lake Michigan, voorbij de stad Evanston. Ik stop: vóór mij strekt de oever van het azuren meer zich uit. De witte kustlijn ligt in fraaie zachte bochten zover het oog reikt. Ver achter mij zijn nu de mensenstemmen en de verkeersdrukke. Hier is enkel vrede en rust.

De hemel is wolkenloos blauw; het zonlicht dat over de kruinen van de golven scheert is fel wit en doet zelfs pijn aan de ogen. Terwijl ik hier in de koude lucht rechtsta, voel ik hoe mijn lichaam van kop tot teen nieuwe krachten opdoet.

Achter mijn rug staan bladerloze bomen. Op hun takken liggen sneeuwkussens en zo krijgen ze iets majestatisch, een statige adel in een plechtige stilte die enkel van tijd tot tijd even verbroken wordt door vogels die van tak tot tak springen, terwijl de mussen in de sneeuw rondscharrelen. In het zonnelicht smelt zachtjes wat sneeuw: het vallen van de druppels is een muziek die geen menselijke mechaniek kan weergeven.

Wat ben ik blij dat , nu mijn zicht aan het aftakelen is, ik steeds meer gevoelig word voor de klanken van de natuur . Het ruisen van bladeren in de wind , het slaan van de golven, het gerikketik van regendruppels op een ruit, het knetteren van droge bladeren die over het trottoir door de wind meegevoerd worden, het zijn allemaal zo'n vertrouwde geluiden geworden . De andere nacht , toen ik niet slapen kon , heb ik maar rustig liggen luisteren hoe zacht de regen op de aarde neervalt .

Vroeger besteedde ik eigenlijk niet veel aandacht aan die simpele routine-geluidjes ; maar tegenwoordig spreken die natuurklanken mijn gemoed heel sterk aan , zeker wanneer ik alleen ben en mijn gehoor erop instel . Ik kan erin stemmen van vreugde en verdriet horen . Alles in het heelal wordt dan levend voor mij. Wat een heerlijke ervaring is dit : het ontdekken dat bomen , gras , rotsen, water , wolken levende wezens zijn die tot je spreken !

In de menselijke stem trillen steeds elementen van verwaandheid en gemeenheid door . Daardoor komt het dat we het mensenwoord nooit klakkeloos als waarheid kunnen aannemen . Maar de stem van de natuur is eerlijk, zo waarachtig dat ze voor ons vol waardevolle lessen zit . Ik kan nu best verstaan waarom de wijzen uit de oudheid de waarheid ontdekten in de beweging van de wolken , hoe ze de leringen van vroegere meesters vonden in het klateren van een beek, hoe ze eenheid zagen in de vormen van de bergen en aan hun afgestorven ouders dachten bij het zingen van de vogels.

Lang en vaak heb ik nu al vóór bomen gestaan en geluisterd naar hun mysterieuze taal . Wanneer ik die bomen nauwkeurig in mij opneem , ben ik verbaasd te zien hoe elke boom , groot of klein , op zijn juiste plaats staat en hoe hun takken juist niet moeten vechten voor de beschikbare open ruimten . Tijdens lente en zomer schieten de jonge twijgen uit en geraken ze in elkaar verward ; de bladeren overlappen elkaar , maar 's winters verdelen de bomen heel netjes de plaats waarover ze beschikken , alsof ze hierover een accord afgesloten hadden .

Zo leren ze aan de mensen een waardevolle les in levenskunst . In de mensenwereld kleven wij vast aan onze eigen, persoonlijke ideetjes zonder rekening te houden met andermans gedachten of verlangens . Wij weten best hoe we iets van een ander kunnen afpakken , maar de kunst van het geven hebben wij nooit ontwikkeld . De dag- en weekbladen staan vol over de

conflicten tussen landen , volkeren , standen of rassen . In de jacht naar eigen geluk zijn we 100 % bereid anderen te doen lijden als wij ons doel maar bereiken .

Hoewel onze moderne maatschappij ontstaan en gegroeid is uit dergelijke conflicten , zouden we er toch voor moeten zorgen dat de maatschappij van morgen opgebouwd wordt uit meer nadenken , begrijpen en onderlinge hulp en medewerking . In de geschiedenis van de mensheid zou een nieuwe bladzijde moeten geschreven worden , volgens de lessen die de natuur ons probeert bij te brengen sedert het verste , tijdloze verleden . De stem van de natuur is immers de stem van Amida Buddha.

Rev.Gyodo Kono was de oprichter van de Midwest Buddhist Temple, te Chicago . De tekening bij dit artikel is van Ama Yamakoshi .

BODHISATTVA ' S

Rev. Yukiko Motoyoshi

*Ik neem mij voor alle wezens te verlossen,
waar ze ook zijn.*

Ik neem me voor alle begeertes en begoochelingen tot uitdoving te brengen , hoe talrijk ze ook zijn.

Hoe onmetelijk de dharma's ook zijn, ik neem me voor ze alle te beheersen.

Ik neem me voor de Hoogste Boeddha-Wijsheid te verwezenlijken.

In het Mahāyāna Boeddhisme vervullen de Bodhisattva's een erg belangrijke rol, vermits de lering sterker de nadruk legt op bevrijding van geheel de mensheid dan op individuele bevrijding. 'Bodhisattva' is een Sanskriet woord, dat samengesteld is uit 'bodhi' wat 'verlichting' betekent, en 'sattva', woord met meerdere betekenissen : 1) de levende wezens

die de kringloop van geboorte-en-dood doorlopen, 2) de wezens samengesteld uit verschillende elementen, en 3) de wezens begaafd met gewaarwording en denken. Vandaar dat 'Bodhisattva' zoveel betekent als 'candidaat voor Boeddhaschap'.

Het Mahāyāna is gebaseerd op het begrip 'śūnyatā', leegheid. Dit betekent de afwezigheid van discrimineren tussen 'ik' en 'anderen'. Vandaar dat de Bodhisattva iemand is die verlichting nastreeft niet enkel voor hemzelf, maar ook voor anderen en zelfs zijn eigen verlichting opgeeft om anderen te helpen. Een Mahāyāna sūtra, de "Yuima-kyō" (*Vimalakīrti-nirdeśa*), is op dit begrip gebaseerd. Vimalakīrti is een leek met diep begrip van de waarheid, maar die in deze bevleete wereld bleef. Hij zei: "Ik ben ziek omdat de wereld ziek is." Voor Vimalakīrti bestond dus geen verschil tussen hemzelf en de wereld. Zijn verlangen naar verlichting strekt zich uit over alle wezens. Zo is de Bodhisattva.

Kunnen wij zo iemand worden? Kunnen wij echt werken voor de bevrijding van onszelf en van anderen? Het is ontzettend moeilijk dat op eigen kracht te doen. Het is daarom dat Amida Buddha de verdiensten van zijn wijsheid op ons overdraagt, zodat wij geboorte in het Reine Land kunnen verwezenlijken, volkomen wijsheid verwerven en dan terug in deze wereld komen en werken voor de bevrijding van de andere wezens.

Dat is natuurlijk toekomst. Maar hoe sta ik nu tegenover het Bodhisattvaschap? Aangezien de Bodhisattva een levend wezen is dat mij op de waarheid wijst, dat mij tot de waarheid voert, is de Bodhisattva overal. Een persoon die ons boos maakt, kan een Bodhisattva zijn, vermits hij ons in een situatie brengt waarin wij inzicht in ons eigen wezen kunnen verwerven. Zelfs een boom kan een Bodhisattva zijn!

Toen ik mijn laatste jaar universiteit deed, leerde ik levensvreugde van de bomen. Bomen klagen niet over hoe ze groeien, hoe ze eruit zien, hoe het weer is, enz. en toch leven ze voluit: ze strekken hun takken en bladeren zo ver mogelijk uit. Bij het kijken naar die bomen, voelde ik: "Hoe goed is het toch hier en nu en in leven te zijn!" Ik voelde alom Amida's mededogen. Op dat ogenblik waren de bomen voor mij Bodhisattva's.

Helaas kunnen we niet altijd de Bodhisattva's herkennen, vermits onze ogen meestal verblind zijn door driften en begoochelingen. Maar bij het luisteren naar de Leer, kunnen we iets als de schaduw van de Bodhisattva's gewaarworden.

Myōkōnin Genza zei altijd "Welkom! Welkom!" zelfs bij de ergste tegenslagen. Voor hem waren alle mensen en alle gebeurtenissen Bodhisattva's die hem voortdurend aan de Nembutsu herinnerden. Het is de werkzaamheid van Amida Buddha en het gevolg van het luisteren naar de Leer.

Laten we daarom voortdurend naar de Leer luisteren en altijd en overal Bodhisattva's ontdekken!

Prof. S. YAMASAKI

BOEDDHISME EN OPVOEDING

DE NEMBUTSU-BEOEFENAAR EN ZIJN LEVENSHOUDING

Nu dat de 21ste eeuw vóór de deur staat , welke houding dient men tegenover het leven aan te nemen , als enkeling en als lid van de maatschappij , van een natie en van geheel het menselijke geslacht ?

1. Vooruitgang van de wetenschap en Nembutsu-leven

Als moderne mensen die leven met alle voordelen van de wetenschap die dag na dag vordert , welke houding moeten we aannemen ten opzichte van wetenschappelijke waarheden die hoofdzakelijk op rationeel denken gebaseerd zijn ?

De onderzoekingen en de vorderingen op wetenschappelijk gebied schijnen geen eind te vertonen . De wetenschap weet immers van geen ophouden . Ze weet zichzelf van nature uit onvolledig . Wetenschap verandert voortdurend en stelt daarom hoge eisen aan de creativiteit en het inspanningsvermogen van de mens . De wetenschap speelt zich af in een wereld van relativiteit waarin confrontatie en tegenstelling schering en inslag zijn.

Dat belet evenwel niet dat wij ook in die wereld van de wetenschap onderhevig blijven aan de wetten van geboorte , ouderdom, ziekte en dood . Daarom zal ons leven , alle wetenschap ten spijt , steeds pijn en lijden bevatten ; ons gemoed blijft verwijderd van de absolute vrede , ja zelfs van enige tevredenheid en dankbaarheid . We dienen daarom goed het onderscheid te beseffen dat bestaat tussen een wetenschappelijke waarheid en een Boeddhistische waarheid welke gebaseerd is op de onveranderlijke wetmatigheid van het universum . Dit onderscheid mag ons niet in verwar- ring brengen.

Wanneer godsdienst zich begint te mengen met de wereld van de wetenschap , krijgen we religieus fanatisme en bijgeloof ; wanneer de wetenschap zich gaat inlaten met religie om deze rationalistisch te analyseren , dan is de wetenschap onvermijdelijk verleid tot elementaire vergissingen .

2. De Zin van het Leven

Met de snelle vooruitgang van de wetenschappen in de laatste jaren , bestaat er een goed waarneembare neiging het leven op een wetenschappelijke , d.i. rationalistische manier te onderzoeken , er mee te experimenteren en strict materialistisch op te vatten . De problematiek rondom de proefbuisbabies is er een duidelijk voorbeeld van . Bovendien bestaat de sterke neiging het leven te evalueren naar economische normen .

Het is van belang voor zichzelf uit te maken dat "mijn leven" het éne en enige ding in deze wereld is dat voor "mij" waarlijk van belang is; het is zo kostbaar dat het niet kan herhaald , overgemaakt worden . Zeker is evenwel dat het zal vergaan ; maar wanneer precies de dood komt , dat

blijft voor elk van ons een onzekerheid . Dit besef moet aanleiding zijn tot een existentiële realisering : we moeten deze "nu"-tijd met uiterste zorg valueren en het moment van "nu" ten volle beleven . Deze attitude van morele concentratie om het huidige ogenblik ten volle te beleven, leidt tot een levenshouding waarin wij proberen zelfs een waterdruppel of een blad papier met zorg te behandelen doordat we de waarde van elk voorwerp , ook het geringste , in dankbaarheid weten te erkennen . Zo komen we tot een levensbeschouwing waarin wij ons inspannen aan het milieu waarin wij bestaan , zijn opperste levensvorm te geven .

3. De Leer die leidt tot het Overtreffen van de Confrontatie

Over de gehele wereld zien we hoe het grootste leed dat de menselijke wezens nu ervaren , bestaat in het al maar intenser worden van confrontaties en conflicten . Economische confrontaties tussen naties wortelen vaak in nationalistische begeertes naar natuurlijke bronnen ; jaar na jaar geeft dit aanleiding tot steeds groeiende spanningen . Bovendien zijn er de ideologische confrontaties tussen Oost en West , met de Sovjet-Unie en de U.S.A. als hoofdacteurs ; dit is wel de grootste bedreiging voor de wereldvrede . En dan moet men ook vaststellen dat raciale en religieuze tegenstellingen voortdurend ernstigere vormen aannemen . Al deze confrontaties , samen met het manipuleren van kernwapens , wijzen op het risico van ondergang van de mensheid . Zo'n probleem kan men niet links laten liggen .

Wat de mensen die in zo'n periode leven eigenlijk het meest nodig hebben , dat is de Mahāyāna-leer van niet-ik , van leegheid en van ontstaan in afhankelijkheid . De Mahāyāna-weg leidt naar het overtreffen van dergelijke confrontaties en dualiteiten , zoals vriend en vijand , vrijheid en gelijkheid , stof en geest , arbeid en kapitaal , buiten dan nog de confrontaties die voortspruiten uit tegenstellingen van ras of stand . De Mahāyāna leert de mens eerbied voor de andere mensen , leert hoe belangrijk het is te voorzien in andermans behoeften en rekening te houden met andermans verlangens .

4. De eerste stap naar de oplossing van de wereldproblemen begint met nadenken over zichzelf

Het is belangrijk dat men het lijden van de huidige mensheid ziet als "mijn" lijden en dat men een positieve houding aanneemt ten opzichte van hun oplossing . Maar de eerste stap naar de oplossing van die problemen ligt in ons nadenken over onze eigen levenswijze , hoe die overloopt van ik-gehechtheid en interne tegenstellingen . Het is van primair belang voldoende nederigheid op te brengen om dit aan te kunnen .

5. Zelf als licht en Dharma als licht

We zouden een degelijk begrip en besef moeten hebben van de Karma-wet : hoe enkel in onze daden de oorzaak ligt van de toestand waarin we ons bevinden . Hierbuiten is er dan ook niets waarop we kunnen steunen in deze wereld . We moeten komen tot het diepe en constante besef, dat onze aard ons ertoe verleidt voortdurend deze wetmatigheid te verwaarlozen . We dienen dan ook een attitude te ontwikkelen van in ons dagelijks leven neer te knielen voor de Ware Dharma .

Wanneer we voldoende nederigheid kunnen opleveren , zullen we ontdekken dat we van elk wezen iets te leren hebben .

En het is door de Nembutsu dat we ons dergelijke levenshouding kunnen eigen maken .

WOORDEN VAN ZUIKEN

Het grootste probleem in het leven is dat van "geboorte-en-dood" ; hiermee verwijst men immers naar de grootsheid van het levensdoel , Nirvāna , dat juist de volkomen bevrijding uit de oceaan van "geboorte-en-dood" is . En meteen verwijst men dan ook naar de grootsheid van shinjin , het horen van en het vertrouwen in (Amida's Voortijdelijke Gelofte), dat voor ons de ware en noodzakende oorzaak is om in de 'wereld' van Nirvāna geboren te worden.

'Wereld van Nirvāna' betekent het bereik van de Voortijdelijke Gelofte-Kracht . Shinjin en de Voortijdelijke Gelofte-Kracht zijn niet separaat , maar hetzelfde. Het diamantharde shinjin is niets anders dan (de manifestering van) de Leer van het Ene Voertuig , de Voortijdelijke Gelofte .

Shinjin verwijst helemaal niet naar de intelligentie die wij , dwaze wezens , beweren te hebben . Daarom is het niets dat te 'kennen' , te 'verstaan' valt . Het verwijst ook niet naar gevoelens of emoties die we gewaarworden , daardoor is het ook niet iets waarover men een tijdje vreugde voelt . En het heeft ook niets te maken met het geheugen; daardoor is het ook niet iets dat men zich herinnert .

Boeddha's wijsheid is onbeschrijflijk , onverklaarbaar en ondenkbaar . Het is door de kracht van Boeddha's wijsheid zelf dat wij naar Boeddha's wijsheid kunnen opkijken : dat is nu juist shinjin!

UGOKI-NAKI

HOTOKE NO KOKORO AOGINA-BA

UGOKI-DŌSHI NO

WAGA-KOKORO MIYU

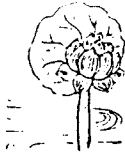
Kijkt men op naar Amida's volhardend hart hoe duidelijk wordt het dan niet in eigen gemoed dat de eigen geest onophoudelijk aan het zwerven is !

calligrafie van Inagaki Saizo Zuiken

動 静
心 作
見 ぬ

院 函

Prof. Esho SASAKI

PRAKTIJK

I. Het Boeddhisme legt over 't algemeen sterk de nadruk op de centrale plaats die de "praktijk" inneemt als zijnde het pad naar de religieuze finaliteit, d.i. "de verwezenlijking van de volkomen wijsheid" of de volkomen verlossing uit de pijnvolle oceaan van geboorte-en-dood waarin wij, levende wezens, zo diep gezonken zijn. Er zijn verschillende vormen van "praktijk". De meest gekende behelzen het Edele Achtvoudige Pad (*asta-ārya-mārgāḥ*), de zes Volmaaktheden (*pāramitā*), de Stilling van de psychische activiteit en Inzicht (*śamatha-vipaśyanā*) en zo verder. Die verschillende vormen van "praktijk" kunnen gebundeld worden in een gemeenschappelijke formulering, zoals b.v. de drie geleidelijke oefeningen (*tisrah-śikṣāḥ*): (1) oefening in moraliteit (*adhiśīla*), (2) oefening van de geest (*adhicitta*) en (3) oefening in wijsheid (*adhiprajñā*). De bedoeling van deze formulering is: (1) het naleven van een zekere discipline in het dagelijkse leven om het verkeerde te mijden en het juiste te doen, (2) zijn gemoed concentreren op "de dingen zoals ze in werkelijkheid zijn" door de geestesverwarring to rust te brengen en het gemoed onder controle te houden, zodat men (3) erin slaagt de ware wijsheid te bereiken, d.i. de verwerkelijking van "bevrijding uit blinde driften".

Evenzo kan men eveneens drie geleidelijke vormen van wijsheid (*tisrah-prajñāḥ*) aantreffen als een algemene formule voor "praktijk": (1) wijsheid gebaseerd op het "horen van Boeddha's Leer" (*śrutamayī*) wat enkel kan bereikt worden zonder zelf-zucht en zonder de eigen verwarde inzichten, (2) wijsheid gebaseerd op "denken" (*cintāmayī*), d.i. op het concentreren van de geest op hetgeen men gehoord heeft, en (3) wijsheid gebaseerd op ontwikkelen van de geest (*bhāvanāmayī*), d.i. overwegen en herhaald denken over hetgeen men geleerd heeft en waarop men zich concentreert.

Beide formuleringen van de "praktijk" staan in het teken van het verwezenlijken van "bevrijding"; d.i. na het ophouden van de onrustige en ordeloze activiteiten van het gemoed, kunnen we in de mogelijkheid zijn in ons gemoed "de dingen zoals ze in waarheid zijn" te verwerkelijken. Dit is hetgeen ons voert tot de "bevrijding", d.i. de bevrijding uit de wereld van de blinde driften. Vooraleer een dergelijke "praktijk" aan te

vatten , dient men duidelijke besluiten te nemen , voor zichzelf geloften af te leggen, zoals we er aantreffen in de Boeddhistische teksten , zoals b.v. "Ik zal alle wezens zonder enige begrenzing bevrijden... Ik zal volmaakt worden in de hoogste Boeddha-Leer" , zoals o.a. gezegd wordt in de vier universele Bodhisattva-geloftes. Toch dient men hierbij te bedenken dat deze besluiten of geloftes betekenisvol moeten blijven : er is immers gezegd dat enkel wanneer de gelofte reeds in den beginne ernstig , volmaakt en verheven is , dat dan de vervulling van de praktijk of "verlichting" (bevrijding) volmaakt en opperst kan zijn.

II. Het spreekt vanzelf dat ook het Shin-Boeddhisme de centraliteit van de "praktijk" onderlijnt , zoals b.v. duidelijk gezegd werd in het glossarium bij "Passages on the Pure Land", uit het Japans in het Engels vertaald en gepubliceerd in de Shin Buddhist Translations Series :

"Het Shin Boeddhisme verschilt niet van de andere vormen van Boeddhisme in het beklemtonen van de centrale plaats van de praktijk ; het is enkel door praktijk dat de boeien van de blinde driften en de gehechtheid aan het onwetende 'zelf' kunnen verbroken worden en dat iemands karmische onheilzaamheid kan omgezet worden in de deugden van de verlichting."

In het Shin-Boeddhisme wordt er echter ook op gewezen dat de "praktijk" die men beoefent reeds bij de wortelen van het bestaan zelf, al bevekt is door de driften inherent aan dit bestaan , zodat dergelijke "praktijk" in feite nooit iemand naar het Boeddhischchap kan voeren . Dit wordt duidelijk uitgedrukt in talrijke passages uit de Patriarchen en uit de werken van Shinran Shōnin .

"Beseft dat gij in werkelijkheid een dwaas wezen zijt, vol karmisch kwaad en hierdoor vastgekleusterd in geboorte-en-dood , sedert eindeloos ontelbare kalpa's almaardoor wegzinkend en rondzwerfend in de kringloop zonder ooit ook maar één voorwaarde te vervullen die naar de bevrijding zou kunnen leiden."(Shan-tao: Commentaar op de Meditatie-sutra)

"Het is voor ons onmogelijk , gevuld van blinde driften zoals we zijn , onszelf te bevrijden uit geboorte-en-dood door middel van om het even welke praktijk." (Tannisho , 3)

"Ik ben iemand voor wie elke praktijk moeilijk te vervullen is en daarom is de hel mijn natuurlijke woonplaats." (Tannisho , 2)

Bovendien is het ook zo dat wij , levende, lijdende wezens , in ons dagelijks bestaan er zelfs geen besef van hebben hoezeer wij "dwazen vol karmisch kwaad en blinde driften" zijn . Hoe zouden we dan ooit enige 'bevrijding' kunnen realiseren ? In het Shin-Boeddhisme luidt het antwoord dat door de Patriarchen gegeven wordt , als volgt :

Het Boeddhischchap of "Bevrijding" kan enkel verwezenlijkt worden door de wijsheid-en-mededogen van de Voortijdelijke Gelofte , waarin Bodhisattva Dharmākara zich voornam alle wezens tot de Verlichting (d.i.'Bevrijding') te brengen , Gelofte die hij vervulde doorheen tijdperken van zuivere en volhardende "praktijk" . De vorm waarin hij (d.i. Amida Buddha na de vervulling van zijn gelofte-en-praktijk) die praktijk gebaseerd op zijn Voortijdelijke Gelofte belichaamde is het "verwoorden van de nembutsu" , d.i. het uitspreken van de Naam in oprecht vertrouwen . Deze belichaming is in feite niets anders dan Amida die zijn deugd-kracht overdraagt aan de beoefenaar van de nembutsu . Daarom is dit dan ook niets minder dan het manifesteren van de werking van de Voortijdelijke Gelofte , welke vervuld is door de "praktijk" waarin ze belichaamd is . Vandaar dan ook dat men spreekt van "Grote Praktijk" .

Laten we het ook anders uitdrukken : nadat Dharmākara zijn Voortijdelijke Gelofte vervuld heeft doorheen zijn "praktijk" en dus de Tathāgata van het Oneindige Licht (Amida Buddha) geworden is , wordt de natuur van Boeddha's wijsheid-en-mededogen voor ons , lijdende wezens , geopenbaard als de Naam Namu Amida Butsu , welke niets anders is dan het Roepen van Amida Buddha en meteen ook 's mensen "horen" van die Roep ; het is dus de stem die tot ons komt vanuit het "heelal van de Bevrijding" . Wanneer iemand , hoe vervuld van blinde driften hij ook moge zijn , de Naam hoort zoals hij in wezen is , zich opent voor het grote Mededogen dat in de Naam belichaamd is, en zich in volle vertrouwen aan dit Grote Mededogen overlevert , dan leeft die persoon in de werking van de Voortijdelijke Gelofte die diep in hem , hoe hij ook moge zijn , de Volkomen Verlichting ontvouwt zodat hij vrij wordt van alle persoonlijke berekeningen.

De vervulling van de gelofte-en-praktijk is tot de Naam geworden en

wordt aldus het vertrouwen , dankzij het horen van de Naam ; dit is dan shinjin . Dan wordt de Naam eerst waarlijk de praktijk van die persoon : de Naam is dan stem geworden , de stem van vreugde en dankbaarheid die door 's mensen lippen verklankt wordt . Dit is de natuurlijke werking van Amida's Voortijdelijke Geloofte , vervuld door de "praktijk" : de Grote Praktijk , het Grote Vertrouwen , de Ander-Kracht .

Uit het voorgaande moet nu goed blijken dat in het Shin-Boeddhisme de "praktijk" in wezen niet de praktijk van de levende , lijdende wezens is , maar die van Bodhisattva Dharmākara ; het is niet de activiteit van een "iemand" , maar die van de Boedda zelf , uitstralend tot ons vanuit de Verlichting zelf .

III. Nu stelt zich natuurlijk de vraag hoe wij , als volgelingen van het Shin-Boeddhisme , in ons dagelijkse leven die "praktijk" vervullen . Wat dit betreft , zijn er drie punten die in mijn geest opkomen .

(1) Ten eerste , de laatste vermaning die mijn levensleraar , Rev. Z.S.Inagaki ons op zijn sterfbed gegeven heeft , evenals enkele andere raadgevingen van hem :

"Vanaf nu , vrienden , volgelingen van de Jodo-Shinshu , zoudt gij geregeld moeten samenkomen en met elkaar praten over de 'verwezenlijking van shinjin' , of over uw opvatting van "de totale overgave aan Amida Buddha' , onder de leiding van een goed vriend-en-leraar , dit om shinjin in u te vestigen en te versterken."

Zo leerde hij ons niet te proberen shinjin te begrijpen enkel door middel van ons eigen denken , dat in feite niets anders is dan de ego-gerichte berekeningen van de levende wezens . Voorts zei hij ook :

"Gij zoudt voor geheel uw leven een goed en werkelijk leraar moeten zoeken en uw leven lang onder die leraar blijven , tot zijn of uw dood . Na de dood van die leraar , zoudt ge moeten denken dat Shinran Shōnin uw leraar is . Zoniet riskeert gij zelfzuchtig en trots op uw eigen intellect te worden , -- of zelfs hoogmoedig over uw benadering van shinjin."

Ook zei hij nog :

"Het is heel wat belangrijker , maar ook heel wat moeilijker het ware vertrouwen in de Ander-Kracht (shinjin) bij enkele mensen te zoeken , of zelfs iemand te helpen dit vertrouwen te winnen , dan een groepering van zogenaamde Boeddhisten te stichten , waaronder geen vertrouwen in de Boeddha zou bestaan ."

Deze woorden van de Eerwaarde leren mij dat we aandacht moeten besteden aan ons eigen shinjin en ons niet bezighouden met andermans shinjin ; - en ook dat we ons met niets anders moeten bezighouden dan met shinjin . Een dergelijk in-leven in shinjin zal dan ook anderen helpen shinjin te vinden .

(2) Ten tweede , de indrukwekkende woorden die , naar mij medegedeeld werd, voortdurend door Rev. Pieper uitgesproken werden :

"Elke dag lees ik Tannishō , elke dag een stukje of een hoofdstuk . En elke keer dat ik er ook maar het minste in lees , wordt er nieuw licht in mijn geest geworpen , waardoor mij steeds de grote vreugde van shinjin geschonken wordt . Daardoor komt het dat ik steeds gelukkig en verheugd ben , ook al word ik onafgebroken door lichamelijke pijnen geplaagd ."

Uit zulke woorden blijkt duidelijk dat Rev.Pieper zijn gemoed voortdurend op shinjin instelde : het Boeddha-bereik.

(3) Ten derde , peinzend over mijn eigen dagelijks gedrag en "praktijk" :

In mijn gezinsleven heb ik minstens tweemaal per dag de gelegenheid neer te zitten bij ons Amida-altaar , waar we dan enkele verzen uit de Grote Sutra reciteren als b.v. Sambutsu-ge , en dan enkele passages te lezen uit Kyō Gyō Shin Shō , Wasan of uit de werken van Rev. Inagaki . 's Avonds leest mijn oudste zontje , dat nu 9 is , een stukje voor uit de Grote Sutra , waarbij ik dan enkele woorden commentaar voeg . Elk van die

kleine diensten eindigt met een overweging over de besproken of gelezen passages, en dan buigen we allen in gassho.

Dergelijke kleine huisdiensten geven me de gelegenheid na te denken over mezelf, over mijn beleven van shinjin. Dit alles ofschoon we niet altijd echt in de hiervoor gepaste gemoedstoestand zijn. Ik ben zo druk bezig met de kostwinning voor mijn gezin. De wereld buiten ons treedt op als een bedreiging voor elke vorm van religieus beleven en belijden. Daardoor is het waarlijk soms zo heel moeilijk te spreken over geboorte-en-dood of over shinjin, zelfs met vrienden die op dezelfde plaats werken.

Wat mij persoonlijk betreft, ik aanvaard ten volle wat een goed leraar, mijn levensleraar, mij gezegd heeft, zeker over de vreugde die ons ten deel valt wanneer we binnen het bereik van shinjin gekomen zijn. Daarom wil ik blijven luisteren naar de Leer, wil ik de schrifturen blijven lezen en wil ik met vrienden over shinjin praten, zodat het begrip shinjin voor mij toch wat klaarder en vatbaarder wordt. Immers, dergelijke gesprekken zijn nuttig, aangezien ze ons geenzijds van "wetenschap" en "dagelijks bestaan" voeren.

SHINRANS PLAATS IN HET BOEDDHISME (XII)

De primauteit die Shinran Shōnin toekent aan de Nembutsu als expressie van Amida's heilswerking betekent niet dat hij het vocale aspect van de Nembutsu verwaarloost of minimaliseert. Maar voor hem is de verklanking van de 'tariki-nembutsu' eigenlijk meer een natuurlijk, spontaan resultaat van de Diepe Overgave.

Men kan een zeker parallelisme vaststellen -- over alle verschillen heen -- tussen het standpunt van Dōgen ten opzichte van 'zazen' en de opvatting van Shinran wat betreft het reciteren van de Nembutsu. Wat de lichaamshouding, het zitten-in-meditatie ('za'-'zen') is voor de meester van de Sōtō-Zen, dat is de verklanking voor de Nembutsu-scholen: een uiteraard natuurlijke, maar alleszins beredeneringsloos en objectiefloos voltrokken handeling. De vocalisatie van de Nembutsu is als de lichamelijke fysieke deelneming van het sacrale aan de wereld van vormen, kleuren en klanken. De Nembutsu wordt a.h.w. de gematerialiseerde manifestering van de Voortijdelijke Gelofte-Kracht.

Daarom laat Shinran over dit punt geen twijfel bestaan : hij identificeert 'shinjin', de Ware Diepe Overgave, met de 'Juiste Praktijk', maar hij weigert de vocale Nembutsu gelijk te stellen aan die Overgave, of met een 'praktijk' die tot shinjin zou voeren. Het zou derhalve verkeerd zijn een mathematische gelijkheid en omkeerbaarheid, in de aard van Praktijk = Overgave te poneren.

Dit standpunt, dat Shinran overigens en om diverse redenen geweigerd heeft discursief verteerbaar te maken, heeft sommige vroegere en latere commentatoren er wat al te vlug toe gebracht deze benadering te overver-eenvoudigen en te beweren dat Hōnen in zijn onderricht het 'praktijk'-aspect benadrukt heeft, terwijl Shinran, als 'slecht' discipel, zich tot "Enkel Geloof" zou beperkt hebben. Deze misvatting verklaart misschien hoe het komt dat Shinran zo'n flinke dosis Lutheranisme aangewreven werd; het zijn overigens hoofdzakelijk Protestantse theologen die hun 'sola fides' in het Boeddhisme van Shinran Shōnin geprojecteerd hebben.

Dergelijke gevolgtrekking is niet enkel opgeschroefd, ze is ook fundamenteel verkeerd. Buiten het basisonderscheid tussen Christendom en Boeddhisme (voornamelijk op het vlak van de Godsidee en de ziel-problema-tiek), dient ook gewezen te worden op het feit dat het zójuist omschreven verschil tussen 'overgave' en 'praktijk' niet louter kwalitatief of filo-sofisch is. De Nembutsu mag niet enkel gezien worden als een formule in de mond van de 'gelovige'. De Nembutsu is de organische eenheid van praktijk en overgave. Die organische eenheid is nu precies wat het zeer speciale karakter van de Nembutsu uitmaakt.

Boeddhistisch bekeken is er geen afsnijding, geen breuk, geen breuk tussen beide. Ze staan ten opzichte van elkaar in zeer nauwe interrelatie waarvan de precieze structuur ons ontgaat, een ineenvlechting, een op elkaar afgestemd en ingesteld zijn, maar tevens op elkaar inwerkend.

We kunnen iets van deze relatie terugvinden in de relatie tussen de Nembutsu-recitant en de Boeddha. Een beeld van deze relatie zien we in de verklaringen, besprekingen en vergelijkingen van de relatie tussen de "NAMU" enerzijds, en de "AMIDA BUTSU" anderzijds. We kunnen hier niet dieper in dit probleem ingaan; het werd 'aan de basis' behandeld door Shinran Shōnin, Kakunyo en Rennyō, plus hun tijdgenoten en de auteurs tot in onze dagen.

Een dergelijk ineengeweven zijn treffen we in het Boeddhisme trouwens vaak aan. Men kan dit verschijnsel zien als een consequentie van de voortdurende cycli van analyse en synthese eigen aan de Boeddhistische filosofie en aan de Boeddhistische heilspraktijken in de diverse en vaak divergerende scholen. Denken we o.a. maar aan de Pratītya-samutpāda (het Ontstaan in Afhankelijkheid), één van de sleutelstukken van de Boeddhis-tische heilsleer en tevens van zijn psychologische structuur. Ook van dit sleutelstuk lezen we nog dagelijks foutieve of verdraaide interpreteringen welke eenendeels veel té analytisch uitgewerkt worden, om het leerstuk toch maar te laten inpassen in een typisch westers denkpatroon van de stricte causaliteit.

In één van zijn brieven, gericht tot zijn discipel Yū-Amidabutsu, zegt Shinran zeer onduidelzinnig: "Ofschoon iemand de Diepe Overgave (shinjin) zou hebben, maar hij zegt de Naam niet, dat is het allemaal vergeefs. Anderzijds zou hij goed heel fervent de Naam reciteren, maar als zijn shinjin ondiep is, dan zou zijn geboorte in het Reine Land een onmogelijkheid zijn (Mattosho, 12)."

Het dubbele -- of beter gezegd : tweevoudige -- aspect dat Shinran zo dominant in de Nembutsu en zeker in de heilsleer rondom de Nembutsu waarneemt , het kan daarbij aanzien worden als de uitdrukking van zijn essentiële eerbied voor de meesters die hem voorafgegaan zijn . Toch moeten we tevens en paradoxaal genoeg vaststellen dat hij bij de traditioneel gevestigde overdracht , toch een sterke , originele en persoonlijke opvatting toegevoegd heeft .

Het is zelfs helemaal niet gewaagd te wijzen op het feit hoe hij in het tweede hoofdstuk van Kyō Gyō Shin Shō (gewijd aan de Juiste Praktijk) de conventionele opvattingen over Shinjin en Nembutsu , zoals die tot hem gekomen waren van zijn voorgangers, heeft gereïnterpreteerd en hoe hij vervolgens, in hoofdstuk III (het Juiste Vertrouwen), aan de hand van uiteenzettingen van de meesters die hem voorafgingen , in de teksten zijn eigen , soms revolutionaire of op zijn minst sterk vernieuwende visie heeft ingeschoven en doordrukt.

Men kan natuurlijk via fundamentalistische beginselen of zelfs via een gedachtengang waarin tekstgetrouwheid domineert, Shinran het verwijt kunnen toesturen dat hij de inhoud van de teksten verdraait . Zo o.a. kan men duidelijk zien hoe hij schriftuurpassages citeert zonder de oorspronkelijke , "officiële" tekst te eerbiedigen . Deze vaststelling leidt tot twee antwoorden.

Ten eerste, is Shinran niet alleen in deze positie. Het verwijt komt trouwens voort uit een zekere antikwaristische tekst-wetenschappelijke visie . Shinran voelde geenszins de roeping aan filologische tekstanalyse te doen . Blijkbaar behoorde dit tot de studievakken op de Berg Hiei waar hij naar men zegt 20 jaar doorbracht . Maar Shinran is noch een filoloog noch een historicus . Hij voelde zich in de allereerste en unieke plaats geroepen om een religieuze boodschap uit te dragen , om zijn tijdgenoten een nieuwe visie op het Boeddhisme te bezorgen , waarbij het elitaire en elitaristische hof- en kloosterboeddhisme onvermijdelijk geweld moest aangedaan worden.

Shinran Shōnin is trouwens niet alleen om dit te doen . We zouden hetzelfde kunnen zeggen van zovele Chinese , Koreaanse en Japanse schriftgeleerden . Bij de Shinshū-Patriarchen treffen we er duidelijke voorbeelden van aan : de 'Chinese' Vasubandhu , T'an-luan , Shan-tao... Maar ook buiten de Reine-Landstroming is deze 'vrijheid' met de tekstgegevens opmerkelijk . Bij de andere hervormers van het Kamakura-tijdperk zien we hetzelfde vrije omspringen met schriftuurteksten : zowel Dogen als Nichiren citeren erg "vrij" hun bronnen .

Buitendien moet gezegd worden dat de Chinese sūtrateksten voorlagen in diverse en soms sterk verschillende versies . Maar ook de attitude van de Boeddhisten ten opzichte van hun Tripitaka vertoont geenszins de blinde eerbied voor het "Heilige Woord" die we zien bij Joden en Christenen ten opzichte van hun Bijbel, of in de Islam ten opzichte van de Koran .

Een ander element is dat zowel Shinran als Dōgen en Nichiren voortbouwden op versies en interpreteringen die afkomstig waren van hun voorgangers . Een lijvig werk als *Kyō Gyo Shin Shō* , geschreven niet in de volkstaal maar in de literair-theologische taal van de tijd , het Chinees, is enkel begrijpelijk in omvang en impact door de argumentatie die gefundeerd is op vroegere interpretaties . Zonder T'an-luan zou Shan-tao niet te situeren zijn ; Shan-tao is noodzakelijk voor het begrijpen van Genshin en Hōnen . Shinran Shōnin kan enkel verklaard worden vanuit T'an-luan , Tao-cho , Shan-tao, Genshin en Hōnen . Hij is hun trouw , maar deze trouw sluit geenszins nieuwe benaderingen uit . Dit is trouwens een markant Boeddhistisch kenmerk . Zelfs in de Pāli-kanon lezen we hoe Shākyamuni Buddha het gevaar van blind autoritarisme afweert : "Richt u niet naar hetgeen er gezegd wordt , niet naar een of andere overlevering , niet naar wat er beweerd wordt , niet naar de mededeling van heilige schrifturen , niet naar verstandelijke conclusies of logische afleidingen , niet naar wat uiterlijk blijkbaar is , niet naar overeenstemming met uw eigen inzichten en gepraaktezeer , niet naar een schijn van realiteit . Denkt ook niet : deze asceet is onze leermeester , daarom moeten wij hem klakkeloos geloven "(Kālama-sutta, Angutt.Nik.III,65) .

B U D D H I S T S T U D Y C E N T E R P R E S S

Deze uitgeverij is een vertakking van de Honpa Honganji te Honolulu en verdient de volle aandacht door het publiceren van een reeks boeken over Boeddhisme . Het opvallende is dat zowel populair als academisch werk hier aan bod komt , maar steeds wordt een hoge inhoudskwaliteit vooropgezet .

Deze publicatiereeks werd in 1977 op bescheiden wijze ingezet met een Engelse versie van een klassieker : *Tannishō* , in de fraaie vertaling van Dr. Taitetsu Unno, verbonden aan het Smith College te Northampton (Mass., U.S.A.). Het succes van deze uitgave leidde in 1981 tot de opzet van een geregeld publicatieschema : per jaar minstens paperback van goede kwaliteit en prettig drukdesign .

Zonder enige afbreuk te willen doen aan het hoge niveau van de Shin Translation Series te Kyoto , waarvan de inspanning evenwel uitsluitend gewijd is aan het omzetten in moderne talen van Shinrans geschriften , kan gezegd worden dat tot nu toe geen enkele afzonderlijke uitgeverij zulk een consistent , grondig en tevens breed exploratiebeeld geeft van de existentiële dimensies van de Mahāyāna-leer.

Een overzicht van hetgeen tot op heden gepubliceerd is geworden :

- One Man's Journey , A Spiritual Autobiography - Dr.Kazuo Miyamoto - 120 p.

Auteur is een nu 84-jaar oud arts . Hij relateert zijn lange geestelijke ervaring , zowel in zijn eigen leven , met b.v. de problematiek van zijn jarenlange internering in van de kampen waarin tijdens de oorlog de Amerikaanse staatsburgers van Japanse afkomst opgesloten werden . Maar Dr.Miyamoto geeft aan zijn lezers eveneens inzicht in de Boeddhistische houding ten opzichte van ziekte , sterven en dood . Meteen krijgt de lezer ook een vlijmscherpe waarneming van het dagelijkse leven van een Amerikaan met Aziatische culturele wortels, en van een Boeddhistische levenshouding in een dominant Christelijk milieu . Opmerkelijk is ook hoe de diepgelovige auteur zich als wetenschapsmens volkomen thuis voelt in het Shin-Boeddhisme .

- Tannisho : Resource for Modern Living - Dr. Alfred Bloom - 102 p.

Dit boek is reeds aan een tweede uitgave toe . En het verdient het ten volle . De auteur is trouwens een merkwaardig man , hoofd van het departement Religies aan de Universiteit van Hawaii , waar hij tevens Boeddhisme en Oosterse filosofie doceert . Vanuit een Joodse achtergrond werd hij vroeg aangetrokken tot Christelijk zendingswerk . Het is in de loop van de studies voor zendeling in Japan dat hij in contact kwam met het Boeddhisme dat hem sedertdien is blijven boeien en tekenen . In de Amerikaanse universitaire milieus wordt hij beschouwd alsn van de leidinggevende geleerden op het vlak van het Shin-Boeddhisme . Maar Bloom is veel meer dan enkel een geleerde . In dit werk geeft hij een duidelijk en praktisch beeld van de wijze waarop het moderne leven in een westers milieu zich kan inspireren op Tannisho .

- Bodhisattvas Everywhere - Rev.Tokuso Sakakibara - 63 p.

Dit boek heeft de bedoeling zowel buitenstaanders als Boeddhisten vertrouwd te maken met de dagelijkse aspecten van het Shin-Boeddhisme . De ateur bespreekt in dit werk een brede waaler van onderwerpen , gaande vanaf de realiteit van de oorlog tot de problemen van de moderne genetica. De auteur is priester van een duizendjarige tempel (Joju-ji , buiten Kami-Katsura) en wordt in Japan beschouwd als één van de grote Shinshu- "wijzen" van het ogenblik.

- The Buddhist World of Awakening - Prof.Takamaro Shigaraki - 86 p.

Waardevolle bron voor beter begrijpen van het Shin-Boeddhisme en zijn Mahayana erfdeel . het werk biedt een luciede en levendige benadering tot de wereld van de Verlichting . De auteur is nu decaan van de Ryukoku Universiteit te Kyoto en dit werk wordt bijzonder aanbevolen als studiedocument voor vergelijkende godsdienstwetenschap en Boeddhisme.

- Japanese Bon Dance in Hawaii - Judy Van Zile - 94 p.

Auteur is docent Ethnische Dansen aan de Universiteit van Hawaii en geniet op dit vlak een wereldwijde reputatie . Het boek geeft niet enkel de geschiedenis van de Bon-dans op Hawaii, maar verklaart tevens de betekenis van deze merkwaardige religieuze expressie . Maar ook de dans- en balletliefhebber zal geboeid worden door de beschrijving en tekeningen van de diverse bewegingen , de choreografie en de muziek.

Ondanks hun interessante inhoud , blijven deze boeken wat de prijs betreft binnen zeer redelijke perken : US\$ 6,95 (Bon Dance : 5,95) plus port . Ons Centrum heeft met het Buddhist Study Center een overeenkomst afgesloten, waarbij de verdeling van deze reeks via Jikō-ji kan gebeuren. Met het oog op onze verhuizing en huidige stockeringsproblemen , zullen we waarschijnlijk eerst in het voorjaar van 1985 dit plan in realiteit kunnen omzetten.

Vermelden we en passant nog dat ons Centrum, enigszins in navolging van het Hawaiaanse initiatief, een "Centrum voor Boeddhistische Studie" wil stimuleren . Een eerste contactavond van dit Centrum ging op 13 december te Brussel door . Een tweede avond wordt belegd op 28 februari , in het Trefcentrum van Koekelberg , Pantheonlaan 14 , 1080 Brussel , om 20.00 u. Voor meerdere informatie : de heer D.Garain , tel.(02)465 48 98.

BOEDDHA WERELD - ROND

NUMATA CENTER

De Heer Yehan Numata, stichter en animator van de Bukkyo Dendo Kyokai (Stichting tot Bevordering van het Boeddhisme), vooral bekend om de publicatie in heel wat talen van "The Teaching of Buddha", heeft het initiatief gegeven aan het centrum dat zijn naam draagt en dat op 28 november plechtig ingehuldigd werd te Berkeley, California.

Dit "Numata Center for Buddhist Research and Translation" heeft een op z'n minst ambitieus doel: de gehele Chinese Tripitaka (Boeddhistische Canon) in het Engels vertalen. Ambitieus, als men bedenkt dat het gaat om zowat 5.000 boeken (over de 13.000 titels!).

Men verwacht dat de eerste publicaties van het Numata Center reeds in het najaar 1985 gepubliceerd zullen worden.

Aan deze nieuwe 'Kumarajiva's' werd ter gelegenheid van het begin van de activiteit namens Jikōji een felicitatietelegram gestuurd.

"THE TEACHING OF BUDDHA" WELDR A OOK IN 'T NEDERLANDS

Reeds jaren terug werd het Nederlands, taal van bij de 20 miljoen mensen, op de lijst van de vertalingen gezet. In november werd de hoofdbrok van de proefdruk nagekeken. Het is dus mogelijk dat de Nederlandse versie van deze verzameling Boeddhistische teksten uit diverse scholen en stromingen reeds in het voorjaar ter beschikking zal staan. Ekō houdt u hierover beslist op de hoogte.

BOEDDHA'S WEER NAAR TIBET

De Chinese pers en staatsradio brengt geregeld berichten over Boeddhistische beelden die "na een verblijf in China" terug naar Tibet gezonden werden. Zo blijkt dat in 1982 en 1983 meer dan 140 ton gouden en koperen Boeddhistische beelden weer hun intrek in Tibet mochten nemen.

BOEDDHISTISCHE UNIVERSITEIT IN BIRMA

De Birmaanse Sangha-Vereniging en het Birmaanse Ministerie van Religieuze Zaken zijn besloten een "Boeddhistische Universiteit" op te richten die zowel te Rangoon als te Mandalay werkzaam zou zijn. De bedoeling van deze instelling is de vorming van bekwame, universitair geschoolde zendingen, zowel monniken als leken, voor inzet eerst in Birma zelf en later eventueel ook in het buitenland.

TENDAI IN DE STATES

Tendai (Chinees: T'ien-t'ai) is één van de historisch belangrijke stromingen van het Japanse Boeddhisme. Belangrijk vooral omdat alle grote hervormers van het Kamakura-tijdperk eruit voortgekomen zijn: Eisai en Dogen (Zen), Hōnen, Shinran en Ippen (Reine Land), Nichiren (Lotus).

Twee Tendai-priesters, de Revs. Jikai en Jiho, beide persoonlijke discipelen van Hoofdabt Jion Haba (Tokyo), hebben te Cape Girardeau, Ma. een eerste zending opgericht. Ze kreeg de naam "Kongosatta-in" (Tempel van het Bliksem-Wezen). Diverse seminaries voor Tendai-doctrine en -meditatie werden gepland.

EXPANSIE IN AUSTRALIE

In diverse grotere Australische steden kennen de Boeddhistische groepen van allerlei origine een merkwaardige expansie. In Canberra b.v. werden al meer dan 1.000 Boeddhisten geregistreerd.

Theravada-Klooster in USA

De oudste Theravadatempel in de States werd in 1966 te Washington D.C. opgericht : Washington Buddhist Vihara . De abt van deze tempel liep al een tijdje rond met het plan een landelijk klooster en meditatiecentrum op te richten . Om fondsen hiervoor te verzamelen , werd een 'non-profit' (v.z.w.) opgericht en ook werd uitgekeken naar een geschikte plaats . Men meent die nu gevonden te hebben : een fraaie hoeve op meer dan 75 ha grond , nabij Shepherdstown (West-Virginia), op anderhalf uur van Washington of Baltimore.

Overleden : Prof. Tucci

Op 6 april 1984 overleed Giuseppe Tucci (90) , de grote Italiaanse orientalist , wereldberoemd tibetoloog , hoogleraar emeritus aan diverse universiteiten , auteur van talrijke werken hoofdzakelijk gewijd aan Tibetaans-Boeddhistische literatuur . Onder zijn hoofdwerken gaat onze aandacht zeker aan het monumentale "Le Civiltà dell' Oriente" (De Oosterse Beschavingen , 4 delen) en het boeiende "Minor Buddhist Texts" (3 delen) .

Archeologische vondsten

Een 4 ton zwaar granieten Boeddha-beeld werd door jonge amateur-archeologen ontdekt nabij Ettarai-Koppu (Tiruchi). Het beeld zat in de grond gekneld en er moest een olifant bij te pas komen om het op te halen . Men schat dat deze zware Boeddha uit de 10de eeuw dateert . Het beeld werd door de vindsters overgemaakt aan het District Museum te Cantonment .

Marine archeologie blijkt erg in trek te zijn bij de Indiase vorsers . Onder hun vondsten valt een rijke onderwaterbuit van de Lakkadiven-archipel op . Hier werden in lagunes en ook in zee honderden Boeddhistische beelden en architectonische elementen van Boeddhistische tempels gerepereerd . Sommige van deze beelden zouden meer dan 5 m hoog zijn . Men vermoedt dat beelden en tempelornamenten in het water geworpen zijn geworden toen de tempels zelf vernield werden (wanneer en door wie is niet precies uitgemaakt) . Opgehaald werden onder meer twee grote Boeddha-hoofden, evenals keramiekresten waardoor het mogelijk is deze voorwerpen te dateren in de 5de/6de eeuw . Om meer op te halen of voor een meer volledige kartering van de vondsten zijn aanzienlijke technologische middelen vereist... and that's another question.

Bij Dalverzin Tepe , in Zuid-Usbekistan (U.S.S.R.) , werden talrijke Boeddhistische vondsten gedaan , o.a. een klein altaar en resten van een met beelden versierde stupa . Deze streek was het vroegere (Hellenistische) koninkrijk Bactrie dat al heel vroeg voor de leer van de Boeddha gewonnen was . Later was dit het koninkrijk Kushan , dat nauwe contacten onderhield met China, maar vooral met Indie . Uit de vondste te Dalverzin Tepe blijkt eens te meer een sterke Indische invloed . Zo b.v. vond met een kruik met allerlei gouden voorwerpen (2de helft van 1ste eeuw) die een sterke gelijkenis vertonen met analoge voorwerpen uit Gandhara .

Oude Lotus-Sutra

Volgens het Chinese nieuwsagentschap Xinhua zou ter gelegenheid van een "Nationaal Minoriteiten Forum" te Beijing bekendgemaakt zijn dat in 1960 in het Sagya-klooster in Tibet, waardevolle Sanskrietteksten geschreven op palmbladeren ontdekt werden . Onder deze uitzonderlijk teksten is er een meer dan 1000-jarig oud manuscript van de Lotus-sutra (Saddharmapundarikasutra) . Uiteraard verwacht men een collotype publicatie van deze interessante vondst .

Misschien zijn we wat te optimistisch geweest in onze hoop nog eind '84 onze intrek te nemen in het nieuwe gebouw . Zoals gewoonlijk rijzen de problemen op vanuit een hoek die men helemaal niet verwacht...

Het huis vraagt een serie herstellings-, aanpassings- en verfraaiingswerken . Er werd een aanvang gemaakt met het herstellen van de daken en de afvoerleidingen . Op de hoogste etages wordt er geplamurd en geschilderd . Ook kleine sanitair-ingrepen zijn er voorzien . Naderhand zullen de werken "afzakken" naar de lagere verdiepingen . De plannen zijn groots : vernieuwing van elektrische leidingen en sanitair , installatie van centrale verwarming , schilderwerken binnen en buiten . Dat kan niet op één dag !

Vooraf niet omdat men rekening dient te houden met het geld in het bakje...

In Japan heeft de I.A.B.C. een oproep gedaan om ons met fondsen te helpen . Naar de eerste berichten , loopt die actie opperbest . Dat zou voor ons natuurlijk een sterke opluchting kunnen zijn .

Ook van andere zijde komt hulp opdagen . Japanse instellingen en groeperingen willen Jikō-ji helpen bij het organiseren van de eigenlijke trefruimte , waar een volledige altaarinstallatie gepland wordt . Ontwerpen hiervoor kwamen reeds in het Centrum toe .

De heer Yehan Numata , de Japanse industrieel die ter bevordering van het Boeddhisme ruim met fondsen omspringt (denk aan de publicaties van The Teaching of Buddha in zovele talen : 20 , plus 14 in voorbereiding ; het Numata Center te Berkeley , diverse tempels in de V.S. en Europa), heeft ter intentie van Jikō-ji aan één van Japans meest beroemde beeldhouwers de opdracht gegeven een prachtige Amida te realiseren .

Indien de situatie evolueert zoals we het nu verwachten , zullen vanaf maart of zo, alle diensten gehouden worden op het nieuwe adres, ook wanneer nog niet alles o.k. is . Een 'officiële' plechtige inhuldiging zal op een latere datum doorgaan , wanneer geheel de tempelinstallatie af is . Men mag verwachten dat prominente personaliteiten uit België , Europa en Japan deze unieke plechtigheid zullen willen bijwonen .

We hernemen alleszins wat we reeds vroeger zegden : zodra er een wijziging is in de praktische regelingen wat Jikō-ji betreft , zullen alle belangstellenden direkt op de hoogte gehouden worden .

E K O : nu al de achtste jaargang !

Met nummer 28 , DIT nummer , sluiten we de zevende jaargang af . Ondanks alle moeilijkheden is het Centrum voor Shin-Boeddhisme er dus in geslaagd het zeven jaar vol te houden . Heel wat periodieken kunnen ons deze levensduur benijden .

De kring van belangstellenden blijft zich al maar uitbreiden , wat beslist een goed teken is . Anderzijds moeten we ook erbij vertellen dat de productiekosten van Ekō natuurlijk ook als een fusee de lucht ingaan .

Het vorige nummer kwam , buiten elke verzendingsoperatie om , op 32,15BF per stuk . Onze huidige oplage is 150 ; sedert maart '83 heeft Ekō een gemiddelde inhoud van 24 pagina's . We hopen dit volume op 28 of 32 pagina's te brengen (zoals in dit nr 28) : aan stof is er geen gebrek . De produktie wordt binnen de mate van het mogelijke, in eigen handen gehouden omdat dit tot nu toe nog steeds de meest economische oplossing blijkt te zijn .

Het productieproces dat wij (voorlopig nog ?) aanhouden , laat geen echt degressief optreden bij een hogere oplage . Willen we de kosten drukken , dan hebben we voorlopig er nog baat bij de oplage te beperken en enkel de waarlijk belangstellenden te bevoorraden .

Want herinneren we eraan : Ekō krijgt u zonder abonnementsgeld . En we houden het erbij Ekō gratis te houden . Daarom is het -- voor ons en misschien ook voor u -- goed dat wij van tijd tot tijd iets van onze lezers vernemen . Hierbij denken we niet bepaald aan een bijdrage of een schenking , ofschoon we daar uiteraard niet vies tegenover staan ! Maar wat ons altijd een riem onder het hart is bij het publiceren van dit periodiekje , dat is zo'n klein woordje van goed- of zelfs afkeuring .

We herhalen wat we vroeger al zegden : wanneer u op een zeker ogenblik ontdekt dat u geen Ekō meer krijgt , denk dan niet dat Ekō niet meer bestaat , maar wél dat het uitblijven van uw blijken van interesse ons heeft aangezet u van onze toezendingslijst te schrappen . In dat geval : sorry , maar iedereen moet "inleveren", niet waar ?

I. A. S. B. S. tweede congres : Hawaii

De International Association of Shin Buddhist Studies , een vereniging werkzaam op academisch-universitair niveau , houdt een tweede congres eind juli/begin augustus '85 te Honolulu , Hawaii . Het ongeluk wil dat meerdere leden van het Hawaïaanse organisatiecomité ziek gevallen zijn , zodat er wat vertraging ontstaan is in het opstellen van een definitief agenda .

Wie hiervan op de hoogte wenst gehouden te worden , kan zich wenden tot de I.A.S.B.S. vertegenwoordiger voor Europa : Prof.Sh.A.Peel , c/o Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen , Nerviersstraat 7 , B-2018 Antwerpen (België) , of rechtstreeks bij ons Centrum .

H. I N A G A K I : Dictionary of Japanese Buddhist Terms

Insiders weten dat Prof.Dr.Hisao Inagaki , zoon van Shitoku's spirituele meester Zuiken Saizo Inagaki , sedert een 20-tal jaren werkt aan een woordenboek gewijd aan de Japans-Boeddhistische terminologie , zoals die te vinden is in de meesterwerken van de klassieke Japanse literatuur .

Na deze jarenlange voorbereiding , is dit Dictionary uiteindelijk beschikbaar geworden , uitgegeven door Nagata Bunshodo Uitgeverij te Kyoto .

Hisao Inagaki heeft zich hiervoor laten bijstaan door Prof.P.G. O'Neill. Zijn bedoeling is geweest meer dan 5000 trefwoorden bijeen te brengen , met hun verklaring , schrijfwijze geromaniseerd (Hepburn) en ook in kanji (Chinees schrift) en kata (Japans syllabisch schrift) , vertaling in het Engels , overeenstemmende termen in Sanskriet en Pali en bronnenvermelding .

Ofschoon H.Inagaki zelf , evenals zijn vader , een overtuigd Shin-Boeddhist is , gaat de trefwoordenkeuze in hoofdzaak over termen die in al de andere Boeddhistische stromingen (in hoofdzaak Tendai , Shingon , Zen en Jodo) thuishoren . De keuze werd immers bepaald door het voorkomen van deze woorden in werken uit de Heian en de Kamakura periodes .

Dit Dictionary wordt nu al gezien als een standaardwerk . Lexicologie is immers een sterk punt van Hisao Inagaki , die op een meer academisch niveau reeds een onvolprezen "Index to the Larger Sūkhāvātīvyūha Sūtra : a Tibetan Glossary with Sanskrit and Chinese Equivalents" (1978) op zijn actief heeft , en eveneens voor diverse vertalingen hoog aangeslagen wordt .

De nieuwe publicatie is evenwel bestemd voor een breder publiek dan

enkel de specialisten . Het is een geweldige bron van informatie voor al wie interesse heeft voor Japanse cultuur en literatuur of voor Boeddhisme in het algemeen.

De 478 pagina's van dit standaardwerk worden te koop gesteld voor 7.500 Yen in Japan . Een prijs hier ten lande kennen we nog niet , maar rekening houdend met verzending , bankkosten en koersverschijnselen, moet men toch zeker rekenen op een ruime 2.000 BF . Ons Centrum is steeds bereid eventuele bestellingen te centraliseren .

N I E U W J A A R K E Z O E T E . . .

Ter gelegenheid van het jaarseinde neemt het Centrum deze publicatie van Ekō te baat om alle lezers zijn beste wensen van geluk , voorspoed en gemoedsvrede toe te wensen !

En voor onze talrijke Christelijke vrienden : een Zalig Kerstfeest !

J I K Ō - J I

ROOSTER DER BIJEENKOMSTEN

Di 08.01 20 u.	Di 26.02 20 u. Mem. Mevr. Deprez
Zo 13.01 10.30 Mem. Z. Inagaki	Di 05.03 20 u.
Wo 16.01 20 u. Ho-on Ko	Di 12.03 20 u.
Di 29.01 20 u.	Do 21.03 20 u. Higan-E
Di 05.02 20 u.	Di 26.03 20 u.
Di 12.02 20 u. Nehan-E	

Ho-on Ko : Gedachtenis van Shinrans overlijden

Nehan-E : Nirvana-dag , gedachtenis van Shakyamuni's heengaan(15 feb.)

Higan-E : Lente-devotie

AMIS-LECTEURS FRANCOPHONES :

L'abondance des matières a fait déborder le texte . Nous sommes aux regrets de ne pouvoir introduire dans l'espace restante notre condensé habituel des articles néerlandais . Nous promettons cependant de faire amende honorable en 1985 .

De toute façon nous vous souhaitons pour l'année nouvelle beaucoup de bonheur , de prospérité et de paix du coeur.

Principieel bepaalt het CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME V.Z.W. noch bijdrage noch lidgeld noch abonnementsgeld . Het Centrum em de onafhankelijke Shin-Tempel JIKŌ-JI zijn financieel en organisatorisch autonoom : hun werking is dus afhankelijk van UW medewerking , UW waardering en UW giften.

Onze bankrekening (voor België) is : 417-5038671-76 , op naam van Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w., 2419 Lille. Voor Nederland en buitenland : bij voorkeur postrekening 000-0173766-39 (A.Peel , B-2419 Lille , België).

J I K Ō - J I

TEMPEL VAN HET LICHT VAN MEDEDOGEN
Grote Beerstraat 69 - 2000 Antwerpen

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME V.Z.W.

Zittaart 21 - 2419 Lille - België
Tel.(014) 22 12 42

Verantwoordelijk uitgever : Sh.A.Peel , 2419 Lille.

Overname toegelaten mits bronvermelding en bewijsexemplaar.